

Védett tájak

Félmillió hektárnyi területen igyekszik az OKTH eredeti állapotában megőrizni a természetet. A 35 nagy védett területhez idén négy újabb járul: a Kis-Hortobágy, a Bodrogköz, a keleti Mátra és a hajdúsági erdős puszták területe. A következő évek feladata lesz a hét és fél ezer hektáros Kis-Balaton védetté nyilvánítása.

Terven felül

Olajipari berendezések

Teljesítette VI. ötéves tervét a nagykanizsai Dunántúli Kőolajipari Gépgyár. A tervidőszak még hátralevő részében várhatóan mintegy hétszázmillió forint értékű terméket — kőolajfűrészbereendezést, gömbcsapot és különböző olajipari szerszám-

okat — állít elő. A nagyarányú túlteljesítés az utóbbi években végrehajtott átfogó technikai rekonstrukciónak és műszaki fejlesztésnek is köszönhető. A Dunántúli Kőolajipari Gépgyárban ma már mintegy ötezertféle termék készül.

Nem marad magára az iskola

Jó tudni, hogy az oktatási törvény szelleme — „... a jövő nemzedékének oktatása-nevelése ösztársadalmi ügy” — nemcsak a hamarosan megjelenő paragrafusokban él, hanem a gyakorlatban is. Örvedetes, hogy napjainkban közgondolkodásunkat egyre jobban áthatja az a tény, hogy a tudás; termelő. A jövő dolgozó generációinak szellemi kapacitása, szakmai felvérteztsége döntően meghatározza teljesítőképességüket. Ez a felismerés vezérli egyre több termelő-üzemünket, vállalatunkat, vagy azok brigádjait, amikor közös felelősséget érezve, a pedagógusokkal közösen elgondolkodva és munkálkodva igyekeznek javítani az oktatás helyi feltételeit. Szép példákkal szolgált erre az elmúlt hónapokban két szegedi szocialista brigád is.

Habár, a munkaidő régen lejárt, a Puskás Tivadar állami díjas szocialista brigád tagjai tekercesznek, bemérik, forrasztanak. Nem különleges eset, bárhol megtörténik, gyakran. Csak, hogy, Laczi Istvánék nem

„gémkáznak” a gumigyárban, nem a műszak teljesítményét gyarapítják, vagy saját túlóráikat szaporítják. Helyette olyan praktikus tápegységet konstruálnak két iskola tanulóinak és fizikatanárainak, amellyel az általános iskolában tárgyaló elektromosságtani ismeretek elsajátítása valóban, szinte gyerekjáték lesz. E berendezésekkel újabb három iskolában teremtnék meg az alapfeltételek az új fizika tananyagban található sok tanulókísérlethez. Az oktatás korszerűsítését és hatékonyságának növelését szolgálják ezek az egyedi tervezésű eszközök. Többet „tudnak” és célszerűbben, egyszerűbben használhatók, mint a Tánert által forgalmazott hasonló konstrukciók.

Nem tévedés a szám, valóban három berendezésről és három iskoláról van szó. A Taurus Gumigyár Puskás Tivadar szocialista brigádja készíti el mindet, és a napokban adják át a tápéi és a Zrínyi Ilona általános iskolában. (Egy-egy darab kb. 80–100 ezer forint értékű

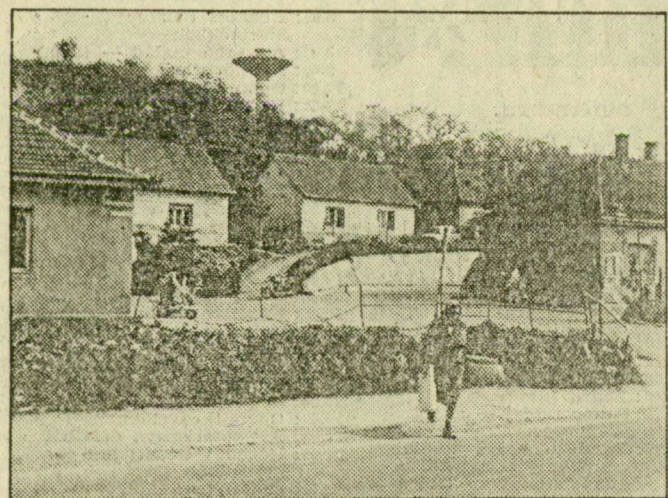
anyag és társadalmi munka felhasználásával készült.)

Még a tervezés-szervezés időszakában hasonló felajánlással jelentkezett a kábelgyár Kandó Kálmán brigádja is a Mező Imre általános iskolában. Az ígéretet tettek követték; néhány hónap elteltével szakemberek szorgoskodtak a szaktantermekben. Gyimesi József gazdasági igazgató irányításával, Szalkai József mérnök tervei alapján néhány napja már a helyére is került a csinos, esztétikus küllemű masina.

Mit is tettek a példaként emlegetett segítők? A természetudományi előadó tanulói asztalaiba vezették az áramot, a biztonsági előírásokat betartva, maximum 12 voltot. A pedagógus a vezérlőpultnál ezt tudja szabályozni, változtatni, az adott kísérleteknek megfelelően. (Ha szükséges, egy-egy asztalt ki is iktathat a munkából.) Ezzel megszűnt a zsebletelekkel való örökös ellátási gond (elfogyott vagy lemerült, mire éppen szükség lett volna rá), s egyben lehetőség nyílt más tárgyak (kémia, biológia) óráin is áramot igénylő kísérletezésekre.

Segítőkségekben tehát nincs hiány. Ha az iskola igényes és határozott koncepciója van a korszerűsítésre — talál partnereket és segítőköt. Ha a gazdaság más szférái is felelősséget éreznek gyermekeink felkészítése iránt, nem marad magára az iskola sem. Jó lenne bízni abban, hogy e példák követőkre találnak, és nemes hagyományá válik, hogy így, pedagógusnap táján Szegeden, gyümölcsöző együttműködések eredményeiről számolhatunk be. (Addig is köszönet a két brigád tagjainak az áldozatvállalásért.)

Juhász Nándor
megyei tanulmányi
felügyelő

Képeink a 35. születésnapját ünneplő Dunaújvárosban készülték. A modern város (fenn). Az Óváros hangulata Dunapentelére emlékeztet

Együttműködés

Radnity Gávrónak, a Népi Technika Szabadka Községi Választmányának titkárának vezetésével tegnap, szerdán 5 tagú küldöttség tartózkodott Szegeden, s baráti látogatást tett a Magyar Honvédelmi Szövetség Szeged városi vezetőségénél.

A vendégeket dr. Palotai Jenő alezredes, az MHSZ Csongrád megyei vezetőségének titkára fogadta. Ezu-

tán Vajda József alezredesnek, az MHSZ Szeged városi vezetőségének titkárának vezetésével tegnap, szerdán 5 tagú küldöttség tartózkodott Szegeden, s baráti látogatást tett a Magyar Honvédelmi Szövetség Szeged városi vezetőségénél.

A szabadkai delegáció tegnap este hazautazott.

Odesszai küldöttség látogatása

A testvérmegyei kapcsolatok keretében szegedi tapasztalatszerésre június 4-én, a késő esti órákban Csongrád megyébe érkezett Pavel Vasziljevics Szlipcsenko, az Odessza területi pártbizottság gazdasági, valamint Alekszandr Vasziljevics Ragyeckij, az Odessza területi tanács munkügyi osztályának vezetője.

A kétféle delegáció június 8-ig tartózkodik Csongrád megyében. S hogy milyen témák érdeklik őket elsősorban? Kérdéseinkre válaszul elmondták, hogy főként munkügyi problémák iránt érdeklődnek; szeretnék megtudni, milyen szerepük van a párt- és tanács szerveknek a munkaerő-gazdálkodásban, milyen forrásokkal, tartalékokkal rendelkezik Csongrád megye, melyek a helyi sajátosságok, mik a számukra teljesen új kisvállalkozások (vgy. kisüzemek) jellemzői.

Már a tegnapi, szerdai első program során is hasznos ismeretekkel lettek gazdagabbak Szegeden, a Munkügyi Információs és Szolgáltató Irodánál tették látogatást, ahol Vladiszavjev András irodavezető tájékoztatta őket a MISZI múltjáról, az irányított munkaerő-közvetítés megszűnéséről, a jelenlegi „tanácsadó” szerepről.

Ezt követően a Szegedi Textilművekbe mentek, ahol Berta István igazgató a vállalat eredményeiről. Nőgrádi István főkönyvelő pedig a vállalati gazdasági munkaközösségekről, továbbá az üzemszervezés sikereiről számolt be. Délután pedig a megyei tanács vb munkügyi osztályán hangzott el tájékoztató a munkaerő helyzetéről. A kérdéseket dr. Csányi Mátyas munkügyi osztályvezető és dr. Bartha László, a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője válaszolt.

A küldöttség a mai nap folyamán a vásárhelyi Alföldi Porcelángyárba, majd az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságára és a megyei tanácsra látogat.

Megújulóban Csongrád megye gazdasága

Beszélgetés dr. Komócsin Mihállyal

Az MSZMP XIII. kongresszusának határozata célul tűzte ki, hogy a következő években élénkíteni kell a gazdasági fejlődést, főként az intenzív gazdálkodás erőteljes és általános kibontakoztatásával, a fajlagos ráfordítások csökkentésével, a tartalékok teljesebb hasznosításával. Hol tart e téren megyénk gazdasága? Dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának nyugalmazott első titkára a szegedi Sajtóházban interjút adott munkatársunknak, amelyben elemzi a bonyolult és szerzteágzó kérdéskört.

— Az utóbbi években főként az ipar fejlődése maradt el a várakozástól. Lassú a szerkezetváltozás, nem nő megfelelően a hatékonyság. Mi a helyzet Csongrád megyében?

— Megyénk fejlődése eltért az országos tendenciától. A magyar ipar termelése az elmúlt négy évben több mint 10 százalékkal nőtt, Csongrád megye iparáé egy százalékkal. Korábban ennél dinamikusabb volt a növekedés. A nagyarányú beruházásokat, a szénhidrogén-kincs feltárását, később felértékelődését követő időben évről évre jelentősen emelkedett az ipar teljesítménye. A megtorpanást az okozta, hogy korábbi erőforrásaink az országos átlagnál jobban kimerültek. Ilyen korlátozó tényező a munkaerőhiány. Nálunk a nők foglalkoztatottsága magasabb az országos átlagnál, Szegeden például 87 százalék. Elfogytak azok a lehetőségek is, amelyek az ipartelepítést megkönnyítették. Például volt egy huszárlaktanyánk, amelybe a kábelgyárt lehetett telepíteni; a műszaki gumigyárt csatlakoztatni tudtuk a városi vízhálózatra, valamint az országos vasúti és közúti forgalomra.

A gyorsan fejlődő ágazatok elérték teljesítőképességük felső határát. Emellett azonban bitató jelek is tapasztalhatók. Bár az ipari növekedés csak egy százalékos volt, az exportvolumen 27 (folyóáron több mint 50 százalékkal) a nem rubel-elszámolású kivitel pedig több mint 35 százalékkal emelkedett. Nőtt a munka terme-

lékenysége, de az értékesítési gondok és a munkaerőhiány következtében romlott az eszközhatékonyság. Nagy lépést tettünk előre az energiaszerkezet átalakításában, a kőolajnak földgázzal való helyettesítésében. Megoldottuk a kábel- és a műanyag hulladékok másodlagos hasznosítását. Folyamatban van az állati vérfeldolgozó üzem megvalósítása a vágóhidon. Summa summarum: a beruházások és a műszaki fejlesztés apályát a megye ipara sorainak rendezésére használta fel.

— Hol tart ma a mezőgazdaság?

— Két súlyos aszályos év van mögöttünk. Egyik a búza, a másik a kukorica termését vetette vissza. Megyénk mezőgazdasági termelése ennek ellenére gyorsabban nőtt az országos átlagnál. Jelentős megtakarításokat értünk el a fajlagos energiafelhasználásban, az olajkiváltásban, a termálenergia hasznosításában. Megállt a szántóterület csökkenése. Jók a hozamok, ám a fajlagos költségek még mindig magasak.

A szántóföldi zöldsgétermesztés visszaesett, bővült viszont a hajtató felület. Régebben alacsonyabbak voltak a megyében a zöldsgés gyümölcsárak az országosnál. Az elmúlt években azonban itt is évi több mint 10 százalékkal emelkedtek az árak. Sokat tettünk azért, hogy erősítsük a kistermelés biztonságát. Ennek kettős célja volt. Belföldi és export árualapokat teremtetünk vele, miközben a lakosság kiegészítő jövedelemhez jutott, hogy fenn tudja tartani korábbi életszínvonalát. Ugyanezért támogattuk a kiskertesztést, valamint a kisvállalkozásokat, vállalati gazdasági munkaközösségek tevékenységének kibontakozását.

— Milyen a kapcsolat a mezőgazdaság és az élelmiszeripar között?

— Előre léptünk a hús-, a tej- és a baromfiiparban. Kiseb a fejlődés a növényi termékekénél, ahol nagyon érezzük a hűtőipari háttér hiányát. Az átlagosnál jobb termék már nehezen tudunk feldolgozni és tárolni. Nemcsak friss fogyasztásra, hanem ipari feldolgozásra is szállítanak el zöldséget, gyümölcsöt a megyéből. Szüksős és költséges a szállítókapacitás, a hosszú úton romlik az árú; inkább a helyi élelmiszer-feldolgozó kapacitás további bővítésével lehetne egységülteremteni.

— Mi a véleménye az építőipar tevékenységéről?

— Kihaszánlatlan kapacitások vannak. A korszerű technológiák drágábbak, de ha pénz van, a technológiai háttér megvan hozzá. A Dé-

lépelt lehet bíráltni például a minőségi hibákért, de mégiscsak olyan vállalat, amely képes igényes technológiai követelményeket is kielégíteni, ha van rá fizetőképes kereslet. A följújtó kapacitásban tényleg szűkebb a keresztmetszet, problémát látojk az anyagellátásban is.

— Milyen perspektivákat lát a megye gazdaságának fejlődésében?

— A XIII. kongresszus elhatározta a beruházások célirányos növelését. A műszaki haladás élvonalába tartozó ágazatoknak jó lehetőségeik vannak Szegeden. A számítástechnika fejlődése például épülhet az egyetem kibernetikai intézetére. A számítástechnika szorosan összefügg a robotok terjedésével, elősegíti azt. Nagyon jó lehetőségei vannak Szegeden a biotechnológiának. Az alapoktatás tudományos bázisa itt van, ha sikerül megteremteni a közvetítő láncszemet az ipari tömeggyártás és az alapoktatás között, ez az ágazat nagy jövő elé néz Szegeden.

— Az új ágazatokba másként képzett munkaerő szükséges.

— Ezeket a felnövekvő új nemzedékre szükséges alapozni. A munkaerő hatékony foglalkoztatása még évekig nem jelenthet elhanyagolási gondokat. A stagnáló iparágakban, például a textiliparban is munkaerőhiány van. Az alapoktatások, a szakemberképzés bázisai megvannak: a segédező kiképzése már nem okozhat gondot. Ezekben az élen járó ágazatokban már menetekben visszatérülnek befektetések — ez is mielőbbi fejlesztésük mellett szól.

— Hogyan ítéli meg a gazdasági vezetés színvonalát?

— A vezetők anyagi érdekelttsége és a háttérnyi fejlesztése a két kulcs. Ha ez a kettő javul, az eredmény nem marad el.

— Ön több mint négy évtizede tevékenykedik megyénkben, különböző vezető posztokon. Szemlélete, személyisége mély nyomot hagyott a megye politikai, gazdasági arculatán. Hogyan látja, sikerült ezt a szemléletet átörökíteni az Önt követő vezető nemzedékekre is?

— Amit itt elértünk, kollektív eredménynek tartom. Bizonyos vagyok benne, hogy az eddigi szemlélet a mai megyei vezető apparátus tevékenységében tovább él. A több évtized alatt szerzett tapasztalatokat, ismereteket nem kívánom parlagon hevertetni. Nem akarom magam senkire ráerőszkölni, de passzív szemlélő sem szeretnék lenni. Ahol elfogadják a tanácsaimat, közreműködésemet, ott szívesen segíték ezentúl is.

Tanács István

Kendergépek, több aratózsineg

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalat, Kendergép nevű leányvállalatának dolgozói házilagos kivitelezésben tízenegy keresztorsógépet készítettek. Hasonló berendezéseket korábban csak dollárért szerezhetek be külföldről. Ezzel hat és fél millió forint értékű deviza kiadásától mentesült a vállalat. A modern vonalú eszközök teljesítőképessége eléri az import gépeket.

Az új gépeket folyamatosan üzembe helyezik, egyrészt a Szegedi Kenderfonóban elavult berendezéseket váltanak fel, másrészt hiánycikknek számító fonalféleségeket termelést bővítik velük. Fő feladatuk, hogy megoldják a különféle fo-

nalak kiszerezését, vagyis, a kereskedelmi forgalomban használatos méretű csévéket készítenek velük áruházi kötőzsinegtől a bálakötőzsig.

Ez utóbbi feladatuk különösen fontos a közlő aratósnál. A gazdaságokban ugyanis rohamosan terjednek a nagyméretű aratóberendezések, amelyek a szalmát henger alakú óriás bálákba préselik. Rendkívül megnőtt az igény az ilyen bálákat kötőzsinegek iránt. Az új keresztorsógépek üzembe helyezése lehetővé teszi, hogy évi 150 tonnával több bálakötőz zsinet adjanak a kereskedelemnek, a gazdaságoknak.